༄༅། །ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་བཞུགས་སོ། །

Los Tres Aspectos Principales del Camino

Lama Tsongkhapa, Lobsang Drakpa

༄༅། །རྗེ་བཙུན་བླ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

Me postro ante los impecables lamas.

༡ རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན། རྒྱལ་སྲས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས་པའི་ལམ། །
སྐལ་ལྡན་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་དེ། །ཇི་ལྟར་ནུས་བཞིན་བདག་གིས་བཤད་པར་བྱ། །

(1) Debo explicar, en la medida de mis posibilidades,
el sentido esencial de todas las escrituras de los Victoriosos,
el camino alabado por los santos hijos de los Victoriosos,
el pasaje para los afortunados que desean la liberación.

༢ གང་དག་སྲིད་པའི་བདེ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་། །དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་བྱ་ཕྱིར་བརྩོན་པ་ཡིས། །
རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་རྟོན་པའི། །སྐལ་ལྡན་དེ་དག་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ཉོན། །

(2) Escuchad con mente clara vosotros los afortunados
que no os aferráis a la felicidad samsárica y que,
en un esfuerzo por darle sentido a esta vida de ocio y oportunidad,
os confiáis a este camino que complace a los Victoriosos.

༣ རྣམ་དག་ངེས་འབྱུང་མེད་པར་སྲིད་མཚོ་ཡི། །བདེ་འབྲས་དོན་གཉེར་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་ལ། །
སྲིད་ལ་བརྐམ་པ་ཡིས་ཀྱང་ལུས་ཅན་རྣམས། །ཀུན་ནས་འཆིང་ཕྱིར་ཐོག་མར་ངེས་འབྱུང་བཙལ། །

(3) Sin una renuncia impecable, afanándonos por los frutos placenteros
del océano del samsara, no hay modo de alcanzar la paz.
Además, por los apetitos del samsara, los seres corpóreos
están del todo atados. Por ello, busca primero la renuncia.

༤ དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་ཚེ་ལ་ལོང་མེད་པ། །ཡིད་ལ་གོམས་པས་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག །
ལས་འབྲས་མི་བསླུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས། །ཡང་ཡང་བསམ་པས་ཕྱི་མའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག །

(4) El ocio y la oportunidad son difíciles de hallar y la vida no dura:
familiarízate con esta idea y perderás la ilusión por esta vida.
Piensa una y otra vez en la infalibilidad de causa y efecto,
y en los sufrimientos del samsara, y perderás la ilusión por las futuras.

༥ དེ་ལྟར་གོམས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ། །ཡིད་སྨོན་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་། །
ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བློ། །བྱུང་ན་དེ་ཚེ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པ་ལགས། །

(5) Cuando, tras meditar así, ya no surge ni por un instante
anhelo por la opulencia del samsara,
y surge día y noche una mente que se esmera
por la liberación, entonces, ha nacido la renuncia.

༦ ངེས་འབྱུང་དེ་ཡང་རྣམ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། །ཟིན་པ་མེད་ན་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །
ཕུན་ཚོགས་བདེ་བའི་རྒྱུ་རུ་མི་འགྱུར་བས། །བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད། །

(6) Mas esta renuncia, si no va unida a una impoluta bodichita,
no se vuelve causa para la abundante felicidad
de la insuperable iluminación. Por esto,
los sensatos generan la suprema bodichita.

༧ ཤུགས་དྲག་ཆུ་བོ་བཞི་ཡི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེར། །བཟློག་དཀའ་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་དམ་པོས་བསྡམས། །
བདག་འཛིན་ལྕགས་ཀྱི་དྲ་བའི་སྦུབས་སུ་ཚུད། །མ་རིག་མུན་པའི་སྨག་ཆེན་ཀུན་ནས་འཐིབས། །

(7) Arrastradas por las corrientes de los cuatro caudalosos ríos,
prietamente atadas con las cuerdas del karma, arduas de desligar,
arrojadas al hoyo alambrado de la noción de identidad
y del todo ofuscadas por la negra oscuridad de la ignorancia…

༨ མུ་མེད་སྲིད་པར་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་རུ། །སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མནར། །
གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་གྱུར་པའི་མ་རྣམས་ཀྱི། །ངང་ཚུལ་བསམས་ནས་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པར་མཛོད། །

(8) Renacen en el samsara sin fin, y en cada vida
padecen, sin tregua, los tres sufrimientos:
tales circunstancias afectan a tus madres.
Evoca su situación y desarrolla la suprema bodichita.

༩ གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་ལྡན་ན། །ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གོམས་བྱས་ཀྱང་། །
སྲིད་པའི་རྩ་བ་བཅད་པར་མི་ནུས་པས། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད། །

(9) Sin la sabiduría que conoce el modo de existencia,
aunque te hayas habituado a la renuncia y la bodichita,
no podrás cortar la raíz del samsara. Esfuérzate, pues,
en los métodos para comprender la interdependencia.

༡༠ གང་ཞིག་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱུ་འབྲས་ནམ་ཡང་བསླུ་བ་མེད་མཐོང་ཞིང་། །
དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་ཡིན་ཀུན་ཞིག་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས། །

(10) Quienes ven que la causalidad jamás falla
para fenómeno alguno del samsara o del Nirvana,
y aniquilan todo posible objeto de enfoque:
estos han ingresado en el camino que agrada a los Budas.

༡༡ སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །
ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ། །ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །

(11) La interdependencia es infalible para las apariencias
y la vacuidad trasciende toda aserción.
Mientras percibas estas dos comprensiones por separado,
aún no habrás comprendido la intención del Muni.

༡༢ ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསླུར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །
ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀུན་ཞིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །

(12) Pero cuando, no por turnos, si no a la vez,
nada más ver la infalibilidad de la interdependencia,
se desintegra todo objeto de percepción de la conciencia determinativa,
entonces, el análisis sobre la visión está completo.

༡༣ གཞན་ཡང་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། །སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བས་འཕྲོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

(13) Además, si sabes que la apariencia disipa el extremo de la existencia
y la vacuidad disipa el extremo de la no existencia,
y que la vacuidad es el modo en que se manifiesta la causalidad,
no te verás arrebatado por visiones extremistas.

༡༤ དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི། །གནད་རྣམས་རང་གིས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཚེ། །
དབེན་པ་བསྟེན་ཏེ་བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས། །གཏན་གྱི་འདུན་མ་མྱུར་དུ་སྒྲུབས་ཤིག་བུ། །

(14) Cuando hayas comprendido así los puntos esenciales
de los tres aspectos principales del camino, tal como son,
cultiva la soledad, genera el poder del esfuerzo,
y logra pronto tu aspiración final, hijo.

ཞེས་པ་འདི་ནི་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་ཚ་ཁོ་དཔོན་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལ་གདམས་པའོ།། ||

Estas palabras fueron un consejo del glorioso y muy cultivado monje g*elong* Lobsang Dakpa para el regidor de *Tsakho*, Ngawang Dakpa.

© Traducción al español, Marta Saro, Dharamsala, 2012